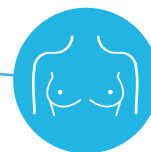

monitor bevolkingsonderzoek voorlopige cijfers **borstkanker 2020**

belangrijkste bevindingen

Door de COVID-19 pandemie is het percentage uitgenodigde vrouwen gedaald tot **55,1%** en is de deelnamegraad gedaald tot **70,4%**.

Het percentage heruitnodigingen binnen 24 (\pm 2) maanden is gedaald tot **15%**.

Het verwijscijfer is in 2020 licht gestegen tot **2,74%**.

inleiding

Met het bevolkingsonderzoek naar borstkanker kan borstkanker in een vroeg stadium worden ontdekt, waardoor een minder invasieve behandeling mogelijk is en de prognose verbetert. Vrouwen van 50 tot 75 jaar worden om de twee jaar uitgenodigd voor een mammografieonderzoek. Het bevolkingsonderzoek borstkanker valt onder de regie van het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM). De monitoring van het bevolkingsonderzoek wordt vanaf 2017 in opdracht van het RIVM verricht door het Integraal Kankercentrum Nederland (IKNL). Het doel van de monitor is om de kwaliteit van het bevolkingsonderzoek borstkanker te bewaken en belangrijke trends te signaleren.

De monitor 2020 is gebaseerd op gegevens uit de managementrapportage van Bevolkingsonderzoek Nederland, gebaseerd op een gedefinieerde set indicatoren (peildatum 14 juni 2021). In deze monitor worden de voorlopige resultaten getoond m.b.t. deelname aan het bevolkingsonderzoek in 2020.

In 2020 is het bevolkingsonderzoek tijdelijk stopgezet i.v.m. de COVID-19 pandemie. Vanaf half juni 2020 is het bevolkingsonderzoek geleidelijk weer opgestart en vanaf het najaar 2020 ligt de capaciteit rond de 80%. In het najaar 2020 is er ruimte gegeven voor verlenging van het screeningsinterval tot maximaal 3 jaar i.v.m. de COVID-19 pandemie en het tekort aan screeningslaboranten.

	2019	2020
uitgenodigd	1.310.693	757.533
deelgenomen	996.447	533.256
percentage uitgenodigd	97,1%	55,1%
deelnamegraad	76,0%	70,4%
screeningsinterval < 2,5 jaar	93%	54%
heruitnodiging binnen 24 (\pm 2) mnd	63%	15%
verwijscijfer	2,39%	2,74%

Deze monitor is terug te vinden op: www.iknl.nl/borstkankermonitor
en op: www.rivm.nl/monitoring-evaluatie-bevolkingsonderzoek-borstkanker

Disclaimer: de informatie in deze monitor is samengesteld op basis van de managementrapportage van Bevolkingsonderzoek Nederland (peildatum 14 juni 2021). Deze gegevens kunnen nog worden bijgesteld.

tabel 1 screeningsproces

	2019	2020
netto doelgroep	1.349.710	1.375.725
waarvan uitgenodigd	1.310.693 (97,1%)	757.533 (55,1%)
waarvan deelgenomen ¹	996.447 (76,0%)	533.256 (70,4%)
aantal gescreend in verslagjaar ²	923.724	530.430
waarvan verwezen	22.079 (2,39%)	14.552 (2,74%)

¹ Deelname kan ook in een later jaar plaats hebben gevonden. ² Het aantal daadwerkelijk gescreend in het betreffende jaar.

uitnodigingen, deelnamegraad en verwijzingen

tabel 2 voorlopige indicatoren t/m 2020 m.b.t. deelname in vergelijking met 2019

	2019	2020
doelgroep per jaar ¹	1.431.368	1.460.224
netto doelgroep per jaar	1.349.710	1.375.725
aantal deelnemers	996.447	533.256
uitgenodigd	97,1%	55,1%
deelnamegraad	76,0%	70,4%
- deelnamegraad oorspronkelijke uitnodiging	73,0%	60,6%
- deelnamegraad herinneringsuitnodiging	17,4%	31,4%
deelnametrouw ²	91,2%	93,8%
aandeel vrouwen ouder dan 51 bij eerste uitnodiging	7,1%	11,4%
verwijscijfer	2,39%	2,74%
- verwezen met BI-RADS 5	0,13%	0,17%
- verwezen met BI-RADS 4	0,99%	1,10%
- verwezen met BI-RADS 0	1,26%	1,48%
heruitnodiging binnen 24 ± 2 maanden	63%	15%
screeningsinterval < 2,5 jaar	93%	54%
uitslag screening binnen 10 werkdagen	99,8%	99,9%
non-respondenten	16,8%	22,4%
non-participanten	7,2%	7,2%

¹ Bron: Gemeentelijke Basisadministratie. ² Berekend over laatste twee screeningsronden.

- De doelgroep in 2020 is gebaseerd op het tweejaarlijkse interval van uitnodigen.
- Voor deze voorlopige cijfers over 2020 is gebruik gemaakt van een andere bron dan voorgaande monitoren en deze cijfers kunnen nog worden bijgesteld.
- Door de COVID-19 pandemie is het bevolkingsonderzoek borstkanker vanaf 16 maart 2020 tijdelijk stopgezet. Vanaf half juni 2020 is dit weer geleidelijk opgestart en vanaf het najaar 2020 ligt de capaciteit rond de 80%. Dit heeft een groot effect op de uitkomsten van de indicatoren in 2020.
- Er zijn in 2020 minder vrouwen uitgenodigd (55,1% van de netto doelgroep) en minder vrouwen hebben deelgenomen (70,4%).
- Het percentage vrouwen met een screeningsinterval < 2,5 jaar daalde in 2020 tot 54% en ging gepaard met een daling in het percentage heruitnodigingen binnen 24 maanden ± 2 maanden tot 15%.
- Naast het effect van de COVID-19 pandemie speelt ook het huidige tekort aan laboranten een rol, waardoor de capaciteit van een screeningsunit kleiner werd.
- De deelnamegraad oorspronkelijke uitnodiging is lager in 2020, terwijl de deelnamegraad herinneringsuitnodiging hoger is. Dit wordt mogelijk verklaard door een wijziging in het uitnodigingsbeleid bij het opstarten van het bevolkingsonderzoek rekening houdend met de beperkingen door de COVID-19 pandemie. Er werden zogenaamde open uitnodigingen verstuurd, waarbij vrouwen werd gevraagd om zelf een afspraak in te plannen. Herinneringsuitnodigingen werden vervolgens op kortere termijn verstuurd dan eerdere jaren.
- Met een daling in de deelnamegraad is het percentage non-respondenten gestegen, terwijl het percentage non-participanten gelijk is gebleven.